

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	11. 09	20. 24	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	28-1124-112		
VEZA:			
EPA:	351 XXVIII		
SKRACENICA:			PRILOG:

Vlada Crne Gore
Predsjednik

Br: 10-307/24-4189/5

11. septembar 2024. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Uvaženi gospodine Mandiću,

Vlada Crne Gore, dopisom broj: 10-307/24-4189/4, od 27. avgusta 2024. godine, dostavila je Skupštini Crne Gore **Predlog zakona o organskoj proizvodnji**.

Uz Predlog zakona, zbog tehničke greške nastale prilikom umnožavanja materijala, nije dostavljeno Obrazloženje, koje Vam ovim putem dostavljamo.

mr Miloško Spajić

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o organskoj proizvodnji sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore prema kojem se, zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U skladu sa nacionalnim pravnim okvirom, Crna Gora kao država kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, preuzela je obavezu da uskladi nacionalno zakonodavstvo u oblasti organske proizvodnje sa relevantnim pravnim tekovinama EU. Imajući u vidu da je Evropska komisija 2021. godine usvojila Akcioni plan razvoja organske proizvodnje, sa ambicioznim ciljem da udio organske proizvodnje u ukupnim obradivim površinama do 2030. godine dostigne 25%, kao i činjenicu da se od donošenja prethodnog zakona o organskoj proizvodnji 2013. godine pa sve do danas nijesu vršile njegove izmjene i dopune, onda je potpuno jasno što je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede kao svoj prioritetni zadatak odredilo donošenje novog zakona o organskoj proizvodnji i relevantnih podzakonskih akata.

Uredba 2018/848 je u EU stupila na snagu 1. januara 2022. godine i njom su uvedene mnoge izmjene, uključujući i pravila o jačanju sistema kontrole. Cilj ove uredbe je da se obezbijedi dalje jačanje povjerenja potrošača u organski sistem EU i osigura da svi organski proizvodi koji se prodaju u EU budu proizvedeni po istim pravilima.

Donošenjem predmetnog zakona pruža se osnov za održivi razvoj organske proizvodnje, uz obezbeđivanje efikasnog funkcionisanja tržišta organskih proizvoda i fer konkurencije. Pored toga, on će stvarati uslove za povećanje domaće proizvodnje, veće povjerenje i zaštitu interesa potrošača, podsticanje kratkih kanala distribucije, ali i uticati na druge procese koji su od značaja za životnu sredinu. Doslednim poštovanjem opštih i posebnih uslova proizvodnje koji se primjenjuju u organskoj proizvodnji biće moguće ostvariti navedene ciljeve.

Predlogom zakona će se riješiti brojni problemi koji su prepoznati kao prepreke za razvoj organske proizvodnje, a tiču se:

- održivosti organske proizvodnje;
- povjerenja potrošača;
- očuvanja biodiverziteta i
- smanjenja upotrebe pesticida, i drugih štetnih proizvoda i supstanci.

Pored navedenog navedenim propisom riješiće se problemi u dijelu uvoza i uvoza, kao i sprovođenje kontrole i sertifikacije, službenih kontrola i inspekcija koje do sada nijesu bile zakonski uređene u obimu i na način koji to ovaj propis pruža.

Ono što je od posebnog značaja jeste činjenica da će Crna Gora sa donošenjem ovog zakona biti još jedan korak bliže zatvaranju pregovaračkog poglavlja 11.

Aktivnosti na izradi inicijalnog teksta ovog zakona

Aktivnosti na izradi teksta Nacrta Zakona o organskoj proizvodnji su počele 2022. godine, formiranjem komisije za izradu Zakona o organskoj proizvodnji, rješenjem Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede br. 05-307/22-10695/1 od 01.06.2022.godine, nakon što je na sajtu Ministarstva objavljen oglas za prijavu predstavnika nevladinih organizacija (NVO), po kojem je izabran predstavnik tog sektora.

Uredba 2018/848 je u EU stupila na snagu 1. januara 2022. godine i njom su uvedene mnoge izmjene, uključujući i pravila o jačanju sistema kontrole.

Na pododboru za Poglavlja 11 (Poljoprivreda) i 12 (Bezbednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika) Evropska unija je prihvatila predlog Crne Gore da se propis EU za službene kontrole (Regulation (EU) 2017/625) prenese u svaki od matičnih zakona:

- Zakon o organskoj proizvodnji – novi zakon
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane (Sl. list CG br 57/2015) – već sadrži odredbe za službene kontrole i sada se mjenja ili dopunjava samo u oblasti službenih kontrola
- Zakon o zahtjevima za upravljanje i postupanje nusproizvodima životinjskog porijekla – novi zakon
- Zakon o veterinarstvu – novi zakon
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti dobrobiti životinja
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sredstvima za zaštitu bilja itd.

Iz tih razloga radna grupa za izradu novog zakona o organskoj proizvodnji je ovaj predlog zakona uradila u skladu sa Uredbom EU 2018/848 (organska proizvodnja) i Uredbom EU 2017/625 (službene kontrole). To znači da su u ovaj predlog zakona unešene i sve odredbe iz EU Uredbe 625/2017 koje se odnose na organsku proizvodnju, a tiču se:

- sprovođenja službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti kojima se osigurava visok nivo bezbednosti hrane i hrane za životinje, zdravlja ljudi, životinja i bilja kao i dobrobiti životinja sa ciljem borbe protiv mogućeg širenja bolesti životinja, organizama štetnih po bilje ili biljne proizvode i kojima se obezbjeđuje zaštita životne sredine od rizika koje bi mogli prouzrokovati genetički modifikovani organizmi ili sredstva za zaštitu bilja;
- pravila koja bi mogla imati uticaja na zaštitu interesa potrošača, organsku proizvodnju, upotrebu zaštićene oznake porijekla, zaštićene geografske oznake i oznake garantovano tradicionalnog specijaliteta i označavanje ovim oznakama.

U pisanju ovog zakona su, pored saradnika Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, učestvovali i eksperti sa Biotehničkog fakulteta i Uprave za bezbednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, ali su značajnu podršku pružili i međunarodni stručnjaci MOAN-a (Mediterranska organska poljoprivredna mreža), TAIEX-a (Instrument

Europske komisije za tehničku pomoć i razmjenu informacija), kao i oni obezbijeđeni kroz programe SWG-a (Stalna radna grupa za regionalni ruralni razvoj).

U periodu 24. oktobar - 23. novembar 2023. godine sprovedena je Javna rasprava o Nacrtu Zakona o organskoj proizvodnji. Rasprava o Nacrtu Zakona počela je objavljivanjem javnog poziva svim zainteresovanim stranama: građanima, naučnoj i stručnoj javnosti, državnim organima, strukovnim udruženjima, političkim subjektima, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama, medijima i svim zainteresovanim organizacijama i zajednicama da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos u pripremi Zakona. Javni poziv je bio objavljen na internet stranici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (www.gov.me/mpsv). U okviru Javne rasprave, a u cilju otvorene diskusije i što aktivnijeg učešća zainteresovanih strana, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede organizovalo je tri okrugla stola: u Bijelom Polju (18. novembra 2023. godine), u Pljevljima (18. novembra 2023.godine) i u Podgorici (20. novembra 2023. godine). Javna rasprava sprovedena je dostavljanjem primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku u predviđenom roku od 30 dana od dana objavljivanja javnog poziva.

Nakon dobijanja komentara, detaljne analize i usvajanja relevantnih, Predlog zakona je upućen na mišljenje:

- Sekretarijatu za zakonodavstvo;
- Ministarstvu pravde;
- Ministrstvu Javne uprave;
- Ministrstvu ekonomskog razvoja;
- Institutu za standardizaciju;
- Ministarstvu finansija; i
- Ministarstvu evropskih poslova, zajedno sa tabelom usaglašenosti; i

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je od svih navedenih ministarstava dobilo mišljenje da na tekst Predloga zakona o organskoj proizvodnji nema primjedbi.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Uredba 2018/848 je u EU stupila na snagu 1. januara 2022. godine i njom su uvedene mnoge izmjene, uključujući i pravila o jačanju sistema kontrole.

U skladu sa nacionalnim pravnim okvirom, Crna Gora, kao država kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, u narednom periodu planira usklađivanje svog nacionalnog zakonodavstva sa relevantnim pravnim tekovinama EU, radi kontinuiranog postizanja usaglašenosti sa propisima EU (Regulativa (EU) 2018/848), a kao sastavni dio ovog zakona prenešene su i sve odredbe iz EU Regulative 625/2017 koje se odnose na organsku proizvodnju, a tiču se službenih kontrola.

Novim Zakonom o organskoj proizvodnji uređuju se načela organske proizvodnje, opšta i posebna pravila koja se odnose na organsku proizvodnju, označavanje i reklamiranje,

distribuciju, stavljanje u promet, uvoz i izvoz, sertifikaciju, službene kontrole, kao i druga pitanja od značaja za organsku proizvodnju.

U skladu sa Predlogom programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024-2027 planirano je donošenje sljedećih podzakonskih akata:

- Pravilnik o bližim uslovima za biljnu i stočarsku organsku proizvodnju;
- Pravilnik o bližim uslovima za preradu, pakovanje, transport i skladištenje organskih proizvoda;
- Pravilnik o načinu i metodologiji vršenja stručne kontrole u organskoj proizvodnji;
- Pravilnik o bližim uslovima za uvoz i izvoz organskih proizvoda;
- Pravilnik o sadržaju i veličini znaka organske proizvodnje;
- Pravilnik o bližim uslovima organske proizvodnje životinja akvakulture i morskih algi;
- Pravilnik o bližim uslovima o grupi subjekata u organskoj proizvodnji;
- Pravilnik o bližim uslovima za proizvodnju i upotrebu neorganskih sadnica, sadnica iz prelaznog perioda i organskih sadnica i drugog biljnog reproduktivnog materijala i stavljanje na tržište biljnog reproduktivnog materijala iz organskog heterogenog materijala određenih rodova ili vrsta; i
- Pravilnik o bližim uslovima o sprovođenju službenih kontrola.

Nakon usvajanja navedenih podzakonskih akata, Crna Gora će imati sve potrebne uslove za potpunu implementaciju Regulative (EU) 2018/848.

Objedinjavanjem EU Regulativa 2018/848 i 625/2017 u novi zakon, uz postojeći Zakon o inspeksijskom nadzoru i Zakon o upravnom postupku, u potpunosti će se pravno urediti oblast organske proizvodnje.

Na XII sastanku Odbora za stabilizaciju i pridruživanje održanom 25. januara 2023. godine u Briselu, predstavnica DG Agri Frances Brady je obavijestila crnogorsku delegaciju da komentari EK na novi zakon nijesu potrebni, s obzirom na to da je u njegovoj izradi bio uključen stručnjak iz jedne zemlje članice EU kroz podršku TAIEKS-a.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Zakon o organskoj proizvodnji sadrži 11 poglavlja i u nastavku se daju objašnjenja po poglavljima za definisane pravne norme u tekstu zakona.

OSNOVNE ODREDBE (ČI. 1 – 10)

Članovima Predloga zakona iz ovog poglavlja daju se osnovne odredbe u smislu predmeta zakona, primjene istog, zatim, osnovne odredbe kroz ciljeve organske proizvodnje i opšta načela u smislu da je organska proizvodnja održiv sistem koji se mora zasnivati na određenim načelima, a sve u cilju zaštite životne sredine, poštovanju prirodnih sistema itd. Nadalje, posebna načela koja se primjenjuju na poljoprivredne

aktivnosti i akvakulturu, u smislu da se organska proizvodnja zasniva i na održavanju i unapređenju prirodne plodnosti zemljišta, stabilnosti zemljišta, zadržavanju vode u zemljištu i očuvanju biodiverziteta zemljišta, sprečavanju i suzbijanju gubitka organske materije zemljišta, sprečavanju sabijanja i erozije zemljišta, kao i ishrani bilja prvenstveno kroz zemljišni ekosistem; korišćenju sjemena i životinja sa visokim stepenom genetske raznovrsnosti; otpornosti na bolesti i visoke dugovječnosti; ishrani životinja organskom hranom koja se sastoji od poljoprivrednih sastojaka dobijenih organskom proizvodnjom i od prirodnih materija koje nijesu poljoprivrednog porijekla; kontinuiranom održavanju zdravog vodnog okruženja i kvaliteta okolnih vodnih i kopnenih ekosistema; izbjegavanju bilo kakvog ugrožavanja zaštićenih, ugroženih i rijetkih vrsta, a koje može uzrokovati organska proizvodnja itd. Takođe, u ovom poglavlju definisani su uslovi koji se primjenjuju na preradu organske hrane, kao i uslovi koja se primjenjuju na preradu organske hrane za životinje, pored navedenog članovima ovog poglavlja definisani su i osnovni pojmovi i izrazi koji se koriste u zakonu.

NADLEŽNI ORGANI (ČI. 11 - 13)

Predlog zakona u ovom dijelu vrši podjelu nadležnosti i uređuje organizaciju poslova koji se sprovode u sektoru za organsku proizvodnju.

Predmetni predlog u ovom poglavlju prepoznaje nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede koje, prati i kreira politiku za organsku proizvodnju, prati i vrši nadzor nad kontrolnim tijelima koji obavljaju poslove kontrole i sertifikacije, pored navedenog u ovom poglavlju definisani su drugi poslovi koji su od značaja za ovaj sektor. Takođe, u ovom poglavlju prepoznaju se nadležnosti Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u čijoj nadležnosti su sprovođenje procedura i postupaka službenih kontrola, sprovođenje inspeksijskog nadzora i drugih poslova u skladu sa njihovim nadležnostima.

USLOVI ZA ORGANSKU PROIZVODNJU (ČI. 14 - 33)

Ovim poglavljem definisani su opšti uslovi za organsku proizvodnju, u vezi sa tim definisano je da subjekti koji se bave organskom proizvodnjom i koji proizvode organske proizvode dužni su da poštuju uslove propisane ovim poglavljem.

Članovima predloga zakona u ovom poglavlju uređuje se prelazni period kojim je preciziran način i uslovi prelaska sa konvencionalne na organsku proizvodnju, zabrana upotrebe genetički modifikovanih organizma (GMO), posebni uslovi za organsku biljnu proizvodnju, u smislu šta je dozvoljeno, a šta je zabranjeno. Pored biljne proizvodnje, ovim poglavljem definisani su uslovi za organsku stočarsku proizvodnju i uslovi za organsku proizvodnju algi i životinja akvakulture.

Nadalje, u ovom poglavlju definisani su i posebni uslovi za proizvodnju prerađene organske hrane, proizvodnju prerađene organske hrane za životinje, proizvodnju organskog vina i proizvodnju organskog kvasca koji se koristi kao hrana ili hrana za životinje, u smislu da su subjekti dužni da preduzimaju mjere predostrožnosti i vode evidencije o sprovedenim aktivnostima tokom proizvodnje, zatim uslovi za upotrebu

određenih proizvoda i supstanci koji se koriste u preradi u skladu sa odobrenjem Ministarstva.

Takođe, predviđeno je donošenje pravila proizvodnje u vandrednim situacijama, kao i upravljanje u kriznim situacijama.

Pored navedenog, predlog zakona u ovom poglavlju reguliše uslove i način sakupljanja, pakovanja, prevoza i skladištenja organskih proizvoda i proizvoda iz prelaznog perioda, a sve u cilju da se spriječi miješanje ili zamjena organskih i proizvoda iz prelaznog perioda sa neorganskim proizvodima i obezbijedi identifikacija organskih proizvoda i proizvoda iz prelaznog perioda.

Navedenim predlogom su propisani i uslovi za odobravanje sastojaka poljoprivrednog porijekla koji nijesu iz organske proizvodnje za proizvodnju prerađene organske hrane, koje Ministarstvo može, na zahtjev subjekta, da odobri ukoliko određeni sastojci poljoprivrednog porijekla nijesu dostupni u organskom obliku i u dovoljnoj količini. Takođe, i uslovi za prikupljanje podataka o dostupnosti na tržištu organskog biljnog reproduktivnog materijala i biljnog reproduktivnog materijala u toku prelaznog perioda, životinja iz organskog uzgoja i juvenilnih životinja iz organske akvakulture, čije baze se nalaze u nadležnosti Uprave za bezbjednost hrane, veterine i fitosanitarne poslove.

Odredbama iz ovog poglavlja Predloga zakona u odnosu na prethodni zakon nadograđene su odredbe koje se odnose na obaveza subjekata, postupke subjekata u slučaju sumnje na neusaglašenost, zatim mjere predostrožnosti koje se preduzimaju radi sprečavanja prisustva proizvoda i supstanci koji nijesu odobreni za upotrebu u organskoj proizvodnji, kao i mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva neodobrenih proizvoda ili supstanci u organskoj proizvodnji.

Predlogom zakona o organskoj proizvodnji, kako je to i naglašeno, Ministarstvo će dodatno podzakonskim aktima propisati bliže uslove za navedeno poglavlje, a sve u skladu sa Predlogom programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024-2027.

OZNAČAVANJE I REKLAMIRANJE ORGANSKIH PROIZVODA (ČI. 34 - 37)

Ovim poglavljem definisani su uslovi prilikom označavanja i reklamiranja organskih proizvoda, u smislu koji se izrazi ili njihove skraćenice mogu koristiti prilikom označavanja organskih proizvoda, zatim kada se isti mogu, a kada ne smiju koristiti prilikom označavanja organskih proizvoda.

Takođe, u ovom poglavlju pored izraza koji se koriste u organskoj proizvodnji, definisano je i označavanje proizvoda i supstanci koji se koriste u biljnoj proizvodnji, u vezi sa tim definisano je da proizvodi i supstance koji se koriste u sredstvima za zaštitu bilja ili kao sredstva za ishranu bilja i oplemenjivači zemljišta ili hranljive materije mogu da nose oznaku koja upućuje da su odobreni od strane ministarstva za upotrebu u organskoj proizvodnji, a sve u skladu sa odredbama ovog zakona.

Nadalje, predlogom zakona u ovom poglavlju propisani su uslovi koji se odnose na obavezne navode koje su subjekti dužni da navode i koriste, kao i oznaka, odnosno logo koji se primjenjuje prilikom označavanja i reklamiranja.

Pored navedenog, ministarstvo će dodatno podzakonskim aktima propisati bliže uslove i za navedeno poglavlje.

STRUČNA KONTROLA I SERTIFIKACIJA U ORGANSKOJ PROIZVODNJI (Čl. 38 - 48)

Predlog zakona u ovom dijelu uređuje organsku proizvodnju koja podliježe sistemu stručne kontrole radi sertifikacije, u vezi sa tim definisano je da subjekti koji se uključuju u sistem organske proizvodnje moraju biti predmet kontrole i sertifikacije.

Predmetni predlog u ovom poglavlju prepoznaje uslove koje treba da ispunjavaju kontrolna tijela za obavljanje stručne kontrole i sistem sertifikacije koji primjenjuju na subjekte u organskoj proizvodnji. Dalje, ovim poglavljem uređuju se uslovi za dobijanje sertifikata subjekata i grupe subjekata ukoliko su ispunili uslove propisane odredbama ovog zakona, kao i oduzimanje sertifikata u slučaju nepoštovanja istog.

Nadalje, u ovom poglavlju propisani su uslovi za osnivanje grupe subjekata, u smislu šta je neophodno ispuniti da bi se formirala grupa subjekata.

Takođe odredbama Predloga zakona u ovom poglavlju definisane su obaveze za kontrolna tijela koja sprovode stručnu kontrolu, obaveze za dostavljanje izvještaja Ministarstvu i vođenje evidencije, kao i prestanak ovlašćenja za obavljanje navedene kontrole. Pored navedenog ovo poglavlje uređuje i Registar subjekata u organskoj proizvodnji, uslove za upis u navedeni Registar i evidenciju prijavljenih subjekata koju ažurira Ministarstvo.

Pored navedenog, ministarstvo će dodatno podzakonskim aktima propisati bliže uslove i pravila za navedeno poglavlje.

PROMET ORGANSKIM PROIZVODIMA (Čl. 49 - 53)

Odredbama Predloga zakona o organskoj proizvodnji iz ovog poglavlja uređuju se uslovi izvoza i uvoza organskih proizvoda, naime koja pravila treba da se ispune da bi proizvod koji nosi oznaku organskog proizvoda mogao biti predmet izvoza iz Crne Gore ili uvoza u Crnu Goru.

Nadalje, ovim poglavljem definisani su uslovi stavljanja u promet biljnog reproduktivnog materijala proizvedenog od organskog heterogenog materijala. U vezi sa navedenim, definisano je da biljni reproduktivni materijal proizveden od organskog heterogenog materijala može se staviti u promet ukoliko ispunjava uslove iz zakona koji uređuju sjeme i sadni materijal i sjemenski materijal poljoprivrednog bilja.

Pored navedenog, ovo poglavlje uređuje i pitanje ekvivalentnosti organskih proizvoda ili proizvoda iz prelaznog perioda koji se stavljaju u promet, u smislu da li je proizvod proizveden u skladu sa pravilima proizvodnje koja su ekvivalentna uslovima za organsku proizvodnju propisanim ovim zakonom i da li su subjekti bili podvrgnuti sistemu kontrole koji je ekvivalentan sistemu kontrole propisanom ovim zakonom.

SLUŽBENE KONTROLE (ČI. 54 - 61)

Članovima Predloga zakona iz ovog poglavlja daju se osnovne odredbe u smislu područja primjene zakona, organizacija i sprovođenje službenih kontrola, zatim transparentnost i procedure službenih kontrola. Dakle, Predlog zakona u ovom poglavlju propisuje da se službene kontrole vrše u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, radi provjere usaglašenosti organske proizvodnje i označavanja organskih proizvoda. Nadalje, u ovom poglavlju prepoznate su obaveze Uprave bezbjednosti hrane, veterine i fitosanitarne poslove, kao organa koji vrši poslove organizacije službenih kontrola, koji sprovodi procedure i postupke radi obezbjeđivanja efikasnosti i pravilnog sprovođenja službenih kontrola, zatim kao organa koji priprema i sprovodi procedure radi obezbjeđivanja nepristrasnosti, kvaliteta i konzistentnosti službenih kontrola.

SLUŽBENE KONTROLE PRILIKOM UVOZA (ČI. 62 - 70)

Članovima iz ovog poglavlja uređuju se pitanja službenih kontrola prilikom uvoza životinja i proizvoda organskog porijekla, a sve u cilju da se utvrdi usaglašenost sa ovim zakonom.

Takođe, ovim poglavljem uređuju se i pitanja koja se odnose na mjesto sprovođenja službenih kontrola, a koje sprovode nadležni inspektori, zatim neophodna dokumentacija potrebna za prijavljenu pošiljku koja je predmet službene kontrole. Nadalje, postupci uzimanja uzorka od strane nadležnih inspektora.

Pored navedenog predlog zakona u ovom poglavlju uređuje i mjere koje nadležni inspektori i kontrolna tijela preduzimaju u slučaju sumnje na neusaglašenosti sa ovim zakonom, u smislu da nijesu ispoštovana pravila propisana ovim zakonom od strane aktera uključenih u sistem organske proizvodnje. Dalje, u ovom poglavlju precizirana je i razmjena informacija o sprovedenim kontrolama i drugim aktivnostima između Ministarstva, Uprave, kontrolnog tijela i drugih relevantnih institucija povezanih sa ovim ministarstvom.

NADZOR (ČI.71 - 75)

U ovom poglavlju definisan je inspekcijski nadzor, poslovi i ovlašćenja inspektora za poljoprivredu, inspektora za hranu, graničnog službenog veterina i graničnog fitosanitarnog inspektora. Pored navedenog predmetni predlog zakona u ovom poglavlju prepoznaje i uslove koji su neophodni za navedene inspektore za vršenje poslova za koje su i nadležni, kao i mjere i radnje koje su obavezni da primjenjuju prilikom kontrole.

KAZNENE ODREDBE (ČI.76 - 79)

Odredbama Predloga zakona u ovom poglavlju definisani su prekršaji i kaznene odredbe u skladu sa ovim zakonom o organskoj proizvodnji.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (ČI. 80 - 85)

Prelaznim i završnim odredbama Predloga zakona propisani su vremenski rokovi važni za početak primjene ovog zakona, usaglašavanje poslovanja i stupanje na snagu.

Pored navedenog, prelaznim i završnim odredbama propisano je i da će se postupci koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončati po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, kao i odložena primjena člana 53 ovog zakona koji će se primjenjivati od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za implementaciju Zakona o organskoj proizvodnji, nijesu potrebna sredstva iz Budžeta Crne Gore kako je to i dato u RIA obrascu, koji je sastavni dio predmetne dokumentacije.